

Streszczenie

W rozprawie została omówiona rola języka informacyjno-wyszukiwawczego (JIW) w systemie komunikacji wizualnej (SKW) biblioteki akademickiej. Przedmiotem badań był JIW jako komponent SKW z perspektywy informatologii i lingwistyki. Przedmiot rozprawy nie był dotychczas badany w takim ujęciu. Scharakteryzowano sposób funkcjonowania SKW w złożonej strukturze organizacyjnej ośrodka informacji naukowej jako kompatybilnej części bibliotecznego systemu informacyjnego zarządzającego architekturą informacji nowoczesnej księżnicy hybrydowej z wolnym dostępem (WD) do zbiorów. Omówiono genezę oraz proces projektowania i wdrożenia SKW w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej (CINiBA). Szczególną uwagę poświęcono funkcjom pełnionym w SKW przez JIW. W rozprawie została postawiona teza, iż język informacyjno-wyszukiwawczy jest kluczowym składnikiem systemu komunikacji wizualnej biblioteki akademickiej.

W celu udowodnienia przyjętej tezy posłużono się analizą przypadku. *Case study* objęło SKW Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach. W bibliotece tej zrealizowano badania ankietowe, a także wykonano dwa rodzaje eksperymentów. Wyniki ankietyzacji i doświadczeń uzupełniono refleksją, w której wykorzystano analizę piśmiennictwa oraz wnioskami z obserwacji własnej prowadzonej w latach 2012–2018, obejmującej zachowania czytelnicze użytkowników Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej. Wyniki tych działań potwierdziły tezę o kluczowej roli języka informacyjno-wyszukiwawczego w systemie komunikacji wizualnej biblioteki akademickiej. Dla wykazania prawdziwości postawionej tezy wykorzystano następujące metody badawcze: analizę i krytykę piśmiennictwa, która objęła publikacje wydane w XXI w. oraz metody porównawcze.

W dysertacji omówiono również wybrane klasyfikacje biblieczne naukowych książnic w Polsce i na świecie. Zestawiono definicje i typologie JIW, ze szczególnym uwzględnieniem Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej jako podstawy opracowania JIW w SKW CINiB-y. Wartością dodaną rozprawy jest sformułowanie nowych definicji JIW oraz SKW na potrzeby zbadania podjętego tematu. Zdefiniowano język informacyjno-wyszukiwawczy wolnego dostępu (JIW-WD), a także zaproponowano wyjaśnienie pojęcia systemu komunikacji wizualnej biblioteki z wolnym dostępem do zbiorów (SKW). Rozprawa zawiera wskazówki i rekomendacje dla projektantów systemów komunikacji wizualnej w bibliotekach.

Słowa kluczowe: biblioteka hybrydowa, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA), język informacyjno-wyszukiwawczy (JIW), system komunikacji wizualnej (SKW), Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna (UKD), wizualizacja informacji, *Infovis*.